

El bosque animado

Ángel de la Cruz i Manolo Gómez

Drac Màgic

drac.info@dracmagic.cat

www.dracmagic.cat

Objectius pedagògics

El bosque animado, adaptació de la novel·la de Wenceslao Fernández Flores, és la primera pel·lícula espanyola realitzada totalment amb la tècnica d'animació en tres dimensions. Estructurada com un relat d'aventures, la pel·lícula és una invitació a conèixer les formes de vida dels éssers del bosc i és, alhora, una eina excel·lent perquè els nens i les nenes respectin l'entorn natural i percebin els perills a què està sotmès.

La novel·la

L'any 1943, l'escriptor gallec Wenceslao Fernández Flórez (👉1) va escriure El bosque animado, una novel·la que es considera cabdal en la literatura espanyola. Està constituïda per una sèrie de relats sobre un bosc gallec en què intervenen com a personatges tot tipus de criatures, des del bandit Fendetestas fins a una ànima en pena i tot tipus d'animals i plantes. Estructurada en dues parts ben diferenciades, narra, d'una banda, la història dels homes i dones habitants de la fraga de Cecebre, i, de l'altra, els animals, els arbres i tots els éssers que viuen al bosc.

D'aquesta novel·la se n'han fet dues adaptacions cinematogràfiques. La primera es va portar a terme el 1987 pel director J. Luis Cuerda, on s'explica, amb personatges reals, la part humana de la història. La versió que ara presentem, dirigida per Ángel de la Cruz i Manolo Gómez, se centra en l'altra part,

la que desenvolupa la història dels animals i arbres que habiten una fraga gallega. I aquesta, com diu un dels seus directors, «és una adaptació lliure. Hi ha passatges gairebé literals, com el diàleg entre els arbres, i d'altres personatges, com els talps o les mosques, que són inventats». «Voliem fer la nostra pròpia pel·lícula i reivindicar a la vegada la figura de Fernández Flórez a través d'una novel·la que es va avançar al seu temps en la defensa de l'ecologisme». El director ha volgut donar a conèixer a tots els infants una obra molt popular entre el públic gallec.

La defensa de l'entorn natural

El bosque animado és un bon exemple per apropar els més petits a un tema important en la societat actual, i pel qual tenen molta sensibilitat, com és el respecte a la natura. A través d'una història molt senzilla, com la de la pel·lícula, aprendran a estimar tots els éssers vius, identificant-se amb cadascuna de les problemàtiques a què es veuen abocats per la intervenció de l'home. Els talps són perseguits i capturats per la seva pell. Els arbres només són útils quan serveixen per fabricar mobles. L'arbre de jardí pot ser manipulat fins que la seva forma agradi als humans. Les reflexions entorn aquests exemples concrets ajuden a extrapolar-ho en un sentit més ampli, i, com a conseqüència, entendre d'una altra manera la relació que establím amb la natura.

L'ambientació

El bosque animado està ambientada a l'entorn rural de la fraga de Cecebre, un exemple dels boscos autòctons de Galícia. A l'hora de crear l'ambientació de la pel·lícula, tot l'equip va esforçar-se perquè aquesta fos molt acurada i que tingués en compte qualsevol aspecte que ens instruís en la seva història, l'època i el lloc on transcorre. Per aconseguir-ho, l'equip de realització va treballar en les edificacions, les localitzacions, les espècies que hi habiten;

l'equip de documentació i de direcció artística es va passar tot un any recorrent els boscos autòctons,

per tal de recrear la llum i les formes de la vegetació a diferents hores del dia i en cada estació de l'any. Posteriorment, la documentació obtinguda es va traduir en molts esbossos, fotografies i apunts imprescindibles a l'hora de fer el disseny global de la pel·lícula. A més d'aquest contacte directe amb la natura, en el disseny dels fons, l'equip també es va inspirar en il·lustracions del segle XIX, com les d'Arthur Rackman (👉2), Gustavo Doré (👉3) i Gustaff Tenggren, entre d'altres, amb la intenció d'ésser fidel als ambients màgics dels antics contes d'infants amb il·lustracions. I per arrodonir aquest treball d'ambientació de El bosque animado, es va tenir molta cura en la banda sonora. En aquest sentit, es va comptar amb la participació de Luz Casal, que va compondre i canta dues de les cançons de la pel·lícula.

El cinema d'animació: les noves tecnologies

El bosque animado és el primer llargmetratge d'animació europeu rodat íntegrament en tres dimensions, per una petita productora gallega, Dygra Films, una empresa creada el 1987, la qual cosa es va viure com un gran repte personal. L'ordinador és una eina amb moltes aplicacions en el cinema d'animació, però potser la creació d'imatges en 3D sigui la part més creativa, ja que ha possibilitat la creació d'imatges amb cos i volum dins de la pantalla. La construcció d'imatges en 3D dins de l'ordinador s'aconsegueix a través de la introducció d'una sèrie d'equacions matemàtiques, que l'ordinador expressa de forma gràfica. D'aquesta manera es pot crear una realitat que només es pot realitzar a través de la memòria de l'ordinador.

Proposta d'activitats

El respecte a la natura

- El film presenta dos mons totalment contraposats: el dels humans i el dels animals i els arbres.
 - Feu una descripció de cadascun d'ells
 - Quins personatges hem vist al bosc?, i a la casa?
 - Per què els humans volen capturar els talps? Per a què fan servir els arbres?

- A la pel·lícula aquests dos mons es porten malament. Proposeu que cada alumne/a posi exemples que mostrin una relació harmoniosa entre els humans i el món vegetal i animal. Per exemple, l'energia solar.

Conèixer l'entorn natural

- Proposar el treball que ha realitzat l'equip d'ambientació de El bosque animado. Fer una recerca de la vegetació i la fauna dels boscos del teu entorn. Elaborar un mural amb els dibuixos i fotografies obtingudes.
- Aprofitant que alguns protagonistes de la pel·lícula són animals (talps, mosques, cuca de llum, gata, rates), realitzar activitats d'observació i descripció de les característiques d'aquests animals: com viuen?, què mengen?, com es mouen?, com són?, etc.

(👉1) Wenceslao Fernández Flórez (1884-1964): escriptor gallec que es va fer popular abans de la Guerra Civil gràcies a una sèrie de novel·les divertides i enginyoses en les quals criticava els costums decadents de la burgesia del seu entorn i descobria sentiments de puresa i tendresa en les classes més desfavorides.

((👉2) Arthur Rackman: Prolífic il·lustrador anglès de finals del segle XIX. Entre les seves obres destaquen les il·lustracions de Peter Pan, Alicia al País de les Meravelles o Els viatges de Gulliver.

(👉3) Gustave Doré (1832-1883): Dibuixant, gravador i il·lustrador francès, de llibres com L'infern, de Dante (1861), Contes, de Perrault (1862), Don Quixot (1863) o Les faules, de La Fontaine (1867).

Ajuntament de Barcelona

Regidoria de Drets Civils
Institut d'Educació

Material el·laborat per:

DRAC MÀGIC

El bosque animado

PROGRAMA DE MÀ - CICLE INICIAL

Sinopsi

Els habitants d'un bosc gal·lec –dos talps, la solitària cuca de llum, les esbojarrades mosques, uns quants arbres centenaris, com el roure, el pi i l'eucaliptus i un pal de telèfon molt cregut– s'uniran per defensar la seva existència davant l'amenaça dels caçadors.

Títol original: *El bosque animado*

Director: Àngel de la Cruz i Manolo Gómez

Guió: Àngel de la Cruz, a partir de la novel·la de Wenceslao Fernández Flórez

Música: Arturo C. Krees

Muntatge: David López

Producció: Espanya, 2001

Versió: castellana

Durada: 89 minuts

Els arbres són alguns dels protagonistes d'aquesta pel·lícula. A la pel·lícula els has vist amb cara i parlant, però saps identificar en aquesta fotografia qui és: el pi, el roure, l'eucaliptus

